

Інформаційний матеріал до дня боротьби з торгівлею людьми

18 жовтня, відзначається Європейський день боротьби з торгівлею людьми, який у 2007 році започаткував Європейський парламент. Це було необхідно для висвітлення проблеми торгівлі людьми, об'єднання зусиль різних країн для протидії цьому явищу, переслідування злочинців, надання допомоги постраждалим особам. Торгівля людьми - це сучасна форма рабства. Ця діяльність є найбільш зростаючою кримінальною діяльністю у світі і пов'язана з незаконною торгівлею зброєю, як другою за величиною після торгівлі наркотиками.

Тема протидії злочину торгівлі людьми є важливою для нашої держави, бо за даними Міжнародної організації з міграції (МОМ), кожен другий українець готовий прийняти принаймні одну ризиковану пропозицію, яка може призвести до потрапляння до ситуації експлуатації, торгівлі людьми або насильства. Україна наразі під час війни стикається з катастрофічними гуманітарними та соціальними наслідками (сексуальне насильство з боку російських військових, торгівля людьми, примусова депортація мирного населення до російської федерації тощо). Жінки та діти, вимушені залишити Україну, також наражаються на ризик торгівлі людьми.

Для повідомлень про випадки торгівлі людьми чи будь-якого виду експлуатації, необхідно звертатися за номерами гарячої лінії:

1547 – гаряча лінія з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей;

102 – гаряча лінія Національної поліції України;

0 800 213 103 – контактний-центр системи безоплатної правової допомоги;

527 – гаряча лінія з протидії експлуатації;

116 123 – гаряча лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації;

116 111 – національна дитяча гаряча лінія;

112 – служба екстреної допомоги в ЄС.

Щоб не потрапити на гачок торгівців людьми, варто дотримуватись правил безпеки:

- будьте обачними — ніколи і нікому не передавайте документи, що посвідчують особу, бо ваша головна цінність – це ваша ідентичність.;
- вивчайте мову країни, де плануєте працювати. Це допоможе вам контролювати ситуацію;
- не діліться особистою інформацією в інтернеті. Дбайте про кібербезпеку;
- перевіряйте умови праці перш ніж приймати будь-яку пропозицію роботи;
- завжди повідомляйте своїх близьких, родичів та партнерів про всі дані вашої поїздки: маршрут, країна, місце призначення, номер закордонного телефону, ПІП контактної особи, яка вас буде зустрічати, та інші дрібні та не менш важливі деталі вашої подорожі;
- придумайте з близькими кодове слово, яке ви будете застосовувати, якщо опинитесь у небезпеці;

- майте при собі перелік телефонів посольств та консульських установ України за кордоном

Особою, яка постраждала від торгівлі людьми є будь-яка людина, яка стала об'єктом торгівлі людьми і має відповідний статус.

Для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми необхідно:

- із звернутися до місцевої державної адміністрації з заявою про встановлення такого статусу;
- пройти обов'язкову процедуру для встановлення цього статусу – співбесіду заповненням опитувальника. У разі неможливості проведення співбесіди з особою через її хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності або інший хворобливий психічний стан чи малолітство процедура встановлення статусу такої особи проводиться на підставі інших даних;
- у разі прийняття рішення про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, отримати довідку про це. У разі відмови у встановленні статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, заявник має право оскаржити таке рішення у судовому порядку.

Загальний строк проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, не може перевищувати місячний строк з дня проведення співбесіди з особою у місцевій державній адміністрації.

Статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, встановлюється на строк до 2 років. Строк дії статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, може бути продовжено за поданням адміністрації не більш як на один рік.

Права особи, яка постраждала від торгівлі людьми

Особа, якій встановлено такий статус має право на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

- інформації щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа;
- медичної, психологічної, соціальної та іншої необхідної допомоги;
- безоплатної вторинної правничої допомоги (представництво інтересів, складення документів процесуального характеру) з питань, пов'язаних із захистом їхніх прав, визначених Законом України “Про протидію торгівлі людьми”
- тимчасового розміщення в закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми, на строк до 3 місяців, який у разі необхідності може бути продовжено за рішенням місцевої державної адміністрації, зокрема у зв'язку з участю особи в якості постраждалого або свідка у кримінальному процесі;

- відшкодування моральної та матеріальної шкоди за рахунок осіб, які її заподіяли, у порядку, встановленому Цивільним кодексом України;
- одноразової матеріальної допомоги у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- допомоги у працевлаштуванні, реалізації права на освіту та професійну підготовку.

Іноземець та особа без громадянства, якій встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми на території України, крім перелічених вище прав, має також право на:

- безоплатне отримання послуг перекладача;
- тимчасове перебування в Україні строком до 3 місяців, який може бути продовжено у разі необхідності, зокрема у зв'язку з їхньою участю в якості постраждалих або свідків у кримінальному процесі;
- постійне проживання на території України в порядку, встановленому законодавством.

Довідка про статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, є підставою для реєстрації в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері реєстрації фізичних осіб.

Якщо існують обґрунтовані підстави вважати, що життю, фізичному чи психічному здоров'ю або свободі та недоторканності особи, яка постраждала від торгівлі людьми та є іноземцем, загрожуватиме небезпека у разі повернення її в країну походження, цій особі може бути продовжено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми. Це є підставою для одержання дозволу на перебування на території України до припинення таких обставин. Особа, якій надано право на перебування в Україні та яка безперервно проживала на території України протягом трьох років з дня встановлення їй статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право на отримання дозволу на імміграцію.

Надання допомоги особі, яка постраждала від торгівлі людьми, не залежить від:

звернення такої особи до правоохоронних органів та її участі у кримінальному процесі;

наявності у такої особи документа, що посвідчує її особу.

Особи, які постраждали від торгівлі людьми, можуть бути направлені до одного з діючої мережі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

З метою надання допомоги дітям, які постраждали від торгівлі дітьми, вони можуть влаштовуватися до центрів соціально-психологічної реабілітації дітей

та притулків для дітей з метою надання психологічної допомоги та забезпечення реабілітації.

Умови перебування та надання послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, діючою мережею центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів соціально-психологічної реабілітації дітей та притулків для дітей регулюються положеннями про зазначені заклади.

Поверненню в Україну громадян України, які постраждали від торгівлі людьми сприяють дипломатичні представництва та консульські установи України, які у разі необхідності забезпечують громадян України відповідними документами для повернення в Україну, надають необхідну консультаційну і правову допомогу та вживають необхідних заходів щодо їх повернення в Україну. У разі відсутності у громадян України, які постраждали від торгівлі людьми, коштів для повернення в Україну дипломатичні представництва та консульські установи України сприяють поверненню їх в Україну.

В Україні торгівля людьми є кримінальним злочином. Особи, які скоїли такий злочин притягаються до кримінальної відповідальності, передбаченої статтею 149 Кримінального кодексу України.